

**ВЪПРОСНИК ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА „ИКОНОМИКА И ПРАВО“
РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ**

**Въпросникът за държавен изпит е утвърден с Протокол №15/14.12.2020 г.
на Факултетния съвет на Стопанския факултет
и влиза в сила за випуск 2020/2021 г.**

1. Понятие за икономическа ефективност. Икономика на благосъстоянието, морал и закон.
2. Икономическа теория на собствеността. Частни права на собственост. Трагедията на общата собственост.
3. Външни ефекти и интернализирането им чрез правната рамка. Икономика на благосъстоянието според Пигу. Теорема на Коуз и проблемът с трансакционните разходи.
4. Разбиране за риск и несигурност. Теория на решенията. Поведенческа теория на решенията. Теория на перспективите.
5. Теория на договорите. Отговорност на купувача и продавача. Непълни договори. Смыслът на неустойките.
6. Определяне на оптималното равнище на заетост във фирма, функционираща на свършено конкурентни пазари в краткосрочен и в дългосрочен план. Еластичност на търсенето на труд спрямо нивото на заплащането и детерминанти, от които тя зависи.
7. Определяне на оптимално съотношение между работно време (трудов доход) и свободно време (почивка): ефект на дохода и ефект на заместването. Фактори, влияещи върху равнището на включване на трудоспособното население в работната сила.
8. Теория за човешкия капитал. Анализ „разходи-ползи“ при частното инвестиране в образование. Ефективност на публичните инвестиции в образованието.
9. Форми на безработица: фрикционна (текуща), структурна и циклична. Икономически и социални последици от безработицата. Политики за ограничаване на безработицата.
10. Видове трудова мобилност. Международна миграция на работната сила: причини и последици (за различните групи икономически агенти в страните-нетни износителки и в страните-нетни вносителки на работна сила).
11. Финансови инструменти – икономическа същност, емитиране, основни видове.
12. Финансови пазари и институции. Инфраструктура на финансовите пазари.

13. Риск и възвръщаемост на финансовите инструменти.
14. Стойност на парите във времето и оценка на стойността на финансови активи.
15. Финансов мениджмънт. Решение за финансиране – оптимизиране на капиталовата структура.
16. Правна и институционална рамка на капиталовия пазар в България. Закони и подзаконовни нормативни актове. Надзорна дейност и групи поднадзорни лица.
17. Комисия за финансов надзор. Структура. Процес на взимане на решения.
18. Стратегия за развитие на капиталовия пазар. Европейски капиталов пазар. Съюз на капиталовите пазари.
19. Правни аспекти и процедури на емитирането на акции и облигации.
20. Процес на отчитане на поднадзорните лица. Дистанционни проверки и проверки на място. Риск-базиран подход. Правоприлагане. Принудителни административни мерки, наказателни постановления.
21. Владение и държане. Придобивна давност.
22. Подходи за реструктуриране на отношенията на собственост - създаване на смесени форми на стопанска дейност с участие на държавата и държавните предприятия със средствата на Търговския закон. Държавна корпоративна собственост. Преобразуване на държавните предприятия в търговски дружества. Вещноправен ефект.
23. Преобразуване чрез прехвърляне на имущество върху едноличния собственик.
24. Особенности при преобразуването на публични дружества.
25. Приватизацията – радикален подход за реструктуриране на отношенията на собственост. Обекти и субекти на приватизационния процес. Правни анализи – съдържание. Правен режим на оценителската дейност.
26. Счетоводно отчитане на реализацията на продукцията, стоки и услуги. Формиране и отчитане на финансовия резултат.
27. Същност, съдържание, роля и значение на периодичните счетоводни отчети. Годишен финансов отчет. Финансови отчети на новосъздадено предприятие. Особенности на финансовите отчети при прекратяване на дейността на дружество.
28. Извличане на информация от счетоводния баланс и отчета за приходите и разходите. Отчет за паричните потоци.
29. Хоризонтални ограничения на конкуренцията – картели, олигополи, съвместни предприятия и други кооперативни дейности.
30. Монополизиране и доминантно поведение. Хищническо поведение и хищническо ценообразуване.
31. Вертикални ограничения, поставени между доставчици и потребители – поддържане на еднаква цена на дребно, териториални рестрикции, ексклузивно представителство.
32. Предотвратяване и коригиране на антиконкурентно поведение – случаите със споразумения между компании, с които се ограничава конкуренцията (картели или други нелоялни практики).
33. Европейска и национална правна рамка на конкуренцията. Върховенство и директен ефект на правото на ЕС (ДФЕС, Регламент 1/2003, Регламент 139/2004, Закон за

- защита на конкуренцията). Институционална рамка: Европейска комисия; Съд на Европейския съюз; Национални органи по конкуренция (НОК). Механизъм за сътрудничество при приложение на правото на ЕС.
34. Забранени споразумения, решения и съгласувани практики – Обща забрана и адресати (предприятия, сдружения на предприятия). Разграничения между споразумение, решение и съгласувана практика. Хоризонтални споразумения, вертикални споразумения, картели. Ограничения на конкуренцията по цел или резултат. Незначителен ефект. Освобождаване от забраната.
 35. Злоупотреба с монополно и господстващо положение. Обща забрана. Съответен пазар (продуктов и географски). Бариери за навлизане на съответния пазар. Видове злоупотреби. Неприложимост на забраната. Специални състави на злоупотреба.
 36. Правна и институционална рамка на държавните помощи. Система и структура на държавната помощ. Отговорности на Европейската комисия, държавите-членки и бенефициерите на помощта.
 37. Държавна помощ – концепция и принципи. Видове държавни помощи. Оценка за съответствие със законодателството в областта на държавните помощи. Прилагане на режима на държавните помощи, включително и в областта на работата по проекти, съфинансирани от европейските структурни и инвестиционни фондове.
 38. Роли и функции на финансовата система. Информационни проблеми на финансовата размяна и основаната на тях нужда от финансово посредничество.
 39. Пасиви и активи на банките. Основи на банковото управление.
 40. Банковата система, финансовите кризи, обществения интерес и обосновката на нуждата от банкова регулация.
 41. Напрежението между действителност и регулация в банковата система от гледна точка на дългосрочното икономическо развитие.
 42. Ролята на централната банка и на банковата система за паричната маса и паричната политика.
 43. Публичноправен режим на субектите на банковото право: централна банка, търговски банки, финансови и платежни институции.
 44. Публичноправен режим на субектите на банковото право: кредитиране, инвестиции и депозити.
 45. Обща характеристика и система на данъчното право на ЕС. Международно данъчно право.
 46. Преки данъци. Корпоративен данък – характеристика, данъчна основа, деклариране и внасяне на данъка.
 47. Косвени данъци. Данък върху добавената стойност.
 48. Данъчни задължения. Изпълнение. Доброволно изпълнение. Принудително изпълнение на данъчните задължения. Защита срещу принудително изпълнение.
 49. Данъчен контрол. Ревизии и проверки. Ревизионни актове. Обща характеристика. Условия за действителност. Обжалване на ревизионните актове.
 50. Основни принципи и добри практики водещи към добро корпоративно управление. Модели за управление на КСО процесите в организацията

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК:

1. Боева, Б. (2014) Мениджмънт в условията на интернационализация и глобализация (Глобален мениджмънт). ИК - УНСС, София
2. Генов, Г, Г. Тодоров и Ф. Филипова, (2010) Теория на счетоводството, Издателска къща „СТЕНО“, Варна
3. Димитрова, Е. (2011), Сравнителноправни аспекти на облагането с ДДС, Просвета, София
4. Дулевски, Л., Л. Стефанов, М. Паунов и др. (2016), Икономика на труда, ИК УНСС, София
5. Дурин, Ст. и Д. Дурина, (2011), Счетоводство на предприятието, ФорКом, София
6. Калайджиев, А. (2005), Преобразуване на търговски дружества, Труд-и-право, София
7. Касабова, К. (2002), Акции и способи за прехвърляне, Софи-Р, София
8. Пенев, С. (2011), Правото на ЕС и преките данъци на държавите-членки, Сиби, София
9. Петранов, С. (2015), Инвестиции. Теория и практика на финансовите инструменти и пазари, Класика и стил, Второ издание, София
10. Попов, Т. (2013), Преструктуриране на собствеността, УИ „Св. Климент Охридски“, София
11. Седларски, Т. (2013), Нова институционална икономика, УИ „Св. Климент Охридски“, София

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА НА АНГЛИЙСКИ ЕЗИК:

1. Butler, H. N., C. R. Drahozal, J. Shephard (2014). Economic Analysis for Lawyers, Carolina Academic Press, Durham, North Carolina
2. Cooter, R., T Ulen (2016). Law and Economics, Berkeley Law Books, Sixth Edition
3. Ehrenberg, R., R. Smith (2012). Modern Labor Economics: Theory and Public Policy, Prentice Hall, Eleventh Edition
4. Mathijsen, P.S.R.F. (2010). A guide to European Union Law: as amended by the Treaty of Lisbon. Sweet&Maxwell

м. декември 2020 г.